DOCUMENTS
TIPUS: Sol·licitud
NOM: Altres documents (1) - signed_Memoria_justificativa_codipenal_agressionssexuals
UNITAT: Serveis Generals
ORIGEN: Administració
CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ: 810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453
IDENTIFICADOR: ES_XXXXXXXXX_2025_00000000000000000000000057780
ESTAT D'ELABORACIÓ: Definitiu
REFERÈNCIES
EXPEDIENTS: C1300-0451/2025
REGISTRE D'ENTRADA: 0835-2025 - 14/10/2025 18:05
SIGNATURES
NÚRIA SEGUÉS DAINA: 14/10/2025 18:01
CONSELL GENERAL (SIGNATURA): 14/10/2025 18:05

CONSELL GENERAL
PRINCIPAT D'ANDORRA

Grup Parlamentari
de Concòrdia

Memòria justificativa, econòmica i de gènere de la Proposició de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal

La llibertat sexual és un dret fonamental indestriable de la dignitat humana i al lliure desenvolupament de la persona. Garantir-la exigeix dotar l'ordenament jurídic d'un marc normatiu clar, modern i alineat amb els estàndards internacionals de drets humans.

Malauradament, el fenomen de la violència sexual continua molt present en les societats actuals. Les dades oficials en matèria de delictes i denúncies en donen testimoni, tot i que cal subratllar que només reflecteixen una part de la realitat. Moltes víctimes no arriben a denunciar mai per por, per la revictimització, per les represàlies dels autors, per la vergonya, o fins i tot, pel desconeixement dels procediments existents.

Aquesta violència te arrels profundes en les desigualtats de gènere que persisteixen en el nostre sistema social. Encara avui, es reprodueixen rols i estereotips de gènere que provoquen un control i dominació de la sexualitat, perpetuant relacions de poder que faciliten la vulneració de la llibertat sexual.

En aquest context, el consentiment sexual és avui entès no només com un requisit formal, sinó com l'expressió d'una voluntat lliure i autònoma que situa la persona al centre de la relació. El respecte a la llibertat sexual implica reconèixer la dignitat i la capacitat de decisió de cada individu, i rebutjar qualsevol forma de cosificació que redueixi les persones a instruments del desig aliè. Les relacions de poder i les desigualats estructurals poden viciar el consentiment, i per això és imprescindible que la llei estableixi clarament que només és vàlid quan s'expressa lliurement, i que la seva absència no pot deduir-se mai pel silenci o la passivitat.

La promoció d'una cultura del consentiment sexual esdevé essencial per a garantir relacions sexuals respectuoses, segures i plaents, i situa que l'educació sexual es presenti com una necessitat imperant.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

A més, la protecció dels menors davant les agressions sexuals és una obligació prioritària de qualsevol Estat de dret. Els infants i adolescents es troben en una situació de vulnerabilitat especial per la seva edat, per la dependència que mantenen amb els adults i per la seva immaduresa emocional i afectiva. L'article 34 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant estableix que els Estats han de protegir-los de qualsevol forma d'explotació i violència sexual, i la psicologia del desenvolupament ha mostrat àmpliament els efectes devastadors que aquestes experiències tenen en la salut mental, en les relacions futures i en la confiança personal. Diverses recerques han corroborat que les agressions sexual en la infància deixen empremtes profundes que poden condicionar la vida adulta si no es compta amb una protecció i reparació adequades.

En aquest sentit, elevar l'edat del consentiment sexual dels 14 als 16 anys respon a una necessitat de protegir millor als menors. La llibertat sexual requereix capacitat real per a l'autonomia i l'autodeterminació; en el cas dels adolescents més joves, aquesta capacitat encara no és plena i els fa més vulnerables a les relacions de poder i manipulació. Per això, l'augment a 16 anys estableix una protecció addicional davant de dinàmiques desiguals i redueix l'espai de risc d'abusos. Al mateix temps, cal contemplar excepcions per permetre relacions consentides, evitant criminalitzar la sexualitat adolescent quan es produeix en termes d'igualtat i reciprocitat.

Aquest compromís de reforçar la protecció queda recollit també en els tractats internacionals signats per Andorra. El Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul), estableix en el seu article 36 que constitueixen infracció penal tots els actes sexuals realitzats sense consentiment, inclosa la penetració no consentida, i exigeix que el consentiment sigui resultat d'una voluntat lliure i expressa en el context de les circumstàncies.
Al seu torn, la Convenció sobre els drets de l'infant de Nacions Unides, fixa en els seus articles 19 i 34 el deure dels Estats de protegir tots els infants de qualsevol forma de violència, inclosa la violència sexual, i d'adoptar mesures legislatives, administratives i socials per prevenir l'explotació sexual i sancionar-la adequadament.

En aplicació d'aquests compromisos internacionals i tenint en compte les dades que es desglossen a continuació es fa imprescindible reforçar el marc penal andorrà.

Segons les dades publicades l'any 2024 pel Servei d'Atenció a les Víctimes de Violència de Gènere, i tal i com mostra la gràfica 1, s'observa un increment en el nombre de dones ateses els darrers anys. La gràfica 2 posa de manifest la tipologia de violència patida per part de les dones que ho han denunciat, i es copsa, que un 21% de les dones ateses van patir violència sexual.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

Gràfic 1. Evolució del nombre de dones ateses al Servei d'Atenció a les Víctimes de Violència de Gènere (SAVVG).

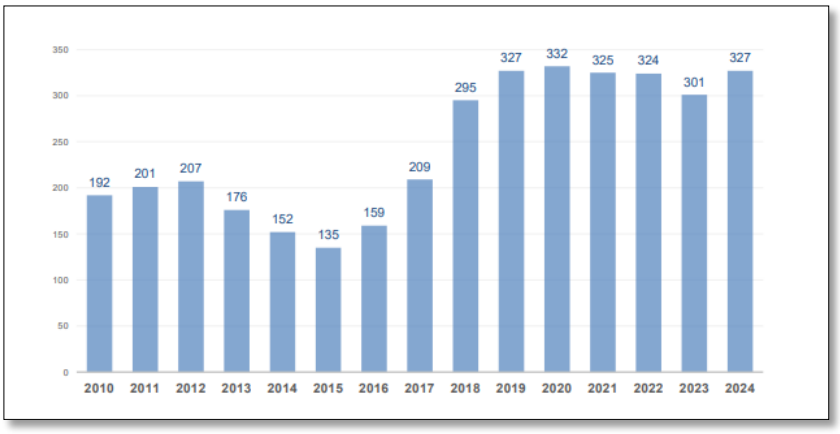

Font: Govern d'Andorra, informe de l'any 2024 del Servei d'Atenció a les Víctimes de Violència de Gènere

Gràfic 2. Tipus de violència exercida dels casos de l'any 2024

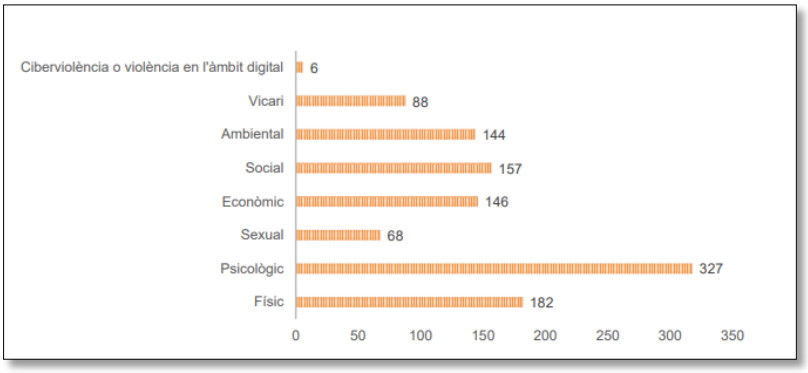

Font: Govern d'Andorra, informe de l'any 2024 del Servei d'Atenció a les Víctimes de Violència de Gènere

D'altra banda, tenint en compte les dades trameses pel Servei de Policia al Departament d'Estadística es veu una evolució pel que fa als delictes denunciats contra la llibertat sexual. Aquests, entre l'any 2023 i 2024 augmenten un 76%. La xifra absoluta no és extremadament alta, però si ho es el creixement d'un any per l'altre.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

DOCUMENTS
TIPUS: Sol·licitud
NOM: Altres documents (1) - signed_Memoria_justificativa_codipenal_agressionssexuals
UNITAT: Serveis Generals
ORIGEN: Administració
CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ: 810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453
IDENTIFICADOR: ES_XXXXXXXXX_2025_00000000000000000000000057780
ESTAT D'ELABORACIÓ: Definitiu
REFERÈNCIES
EXPEDIENTS: C1300-0451/2025
REGISTRE D'ENTRADA: 0835-2025 - 14/10/2025 18:05
SIGNATURES
NÚRIA SEGUÉS DAINA: 14/10/2025 18:01
CONSELL GENERAL (SIGNATURA): 14/10/2025 18:05

Gràfic 3. Evolució de la xifra de delictes denunciats per títol del codi penal

Títol del codi penal	2020	2021	2022	2023	2024	Variació 2023/2024
1.1. Delictes contra la vida humana independent	4	3	3	2	7	250,0%
1.2. Delictes contra la vida humana prenatal	0	0	0	0	0	-
1.3. Delictes contra la integritat física i moral	201	250	379	325	369	13,5%
1.4. Delictes relatius a la genètica i la reproducció humana	0	0	0	0	0	-
1.5. Delictes d'omissió del deure de socors	1	3	4	3	0	-100,0%
1.6. Delictes contra la llibertat	108	115	175	167	176	5,4%
1.7. Delictes contra la llibertat sexual	39	39	35	33	58	75,8%
1.8. Delictes contra les relacions familiars	0	0	0	5	1	-80,0%
1.9. Delictes contra l'honor	87	111	115	100	89	-11,0%
1.10. Delictes contra la intimitat i inviolabilitat del domicili	69	90	117	70	92	31,4%
1.11. Delictes contra el patrimoni	327	287	436	472	487	3,2%
1.12. Delictes d'ordre socioeconòmic	36	25	32	41	56	36,6%
1.13. Delictes contra els drets dels treballadors	1	1	1	3	4	33,3%
1.14. Delictes contra la seguretat col.lectiva	422	480	581	481	404	-16,0%
1.15. Delictes contra la salut pública	89	80	168	221	271	22,6%
1.16. Delictes contra el medi ambient	3	7	5	5	4	-20,0%
1.17. Delictes contra la ordenació del territori i contra el patrimoni històric	0	0	2	0	1	-
1.18. Delictes contra la constitució	8	4	7	7	13	85,7%
1.19. Delictes contra l'ordre públic	2	5	8	4	4	0,0%
1.20. Delictes contra la pau i la independència del Principat	0	0	0	0	0	-
1.21. Delictes contra la funció pública	76	83	85	84	63	-25,0%
1.22. Delictes contra l'administració de justícia	99	104	112	132	124	-6,1%
1.23. Delictes contra la seguretat en el tràfic jurídic	31	50	92	86	117	36,0%
1.24. Delictes contra la comunitat internacional	0	0	0	0	0	-
Total	**1.603**	**1.737**	**2.357**	**2.241**	**2.340**	**4,4%**

Font: Dades del Departament de Policia, tractades pel Departament d'Estadística, NP_A064_20250605

Es reprodueix la mateixa dinàmica amb la xifra de delictes imputats als detinguts per haver comes delictes contra la llibertat sexual, havent-hi un augment d'un 40% entre l'any 2023 i l'any 2024.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

DOCUMENTS
TIPUS: Sol·licitud
NOM: Altres documents (1) - signed_Memoria_justificativa_codipenal_agressionssexuals
UNITAT: Serveis Generals
ORIGEN: Administració
CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ: 810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453
IDENTIFICADOR: ES_XXXXXXXXX_2025_00000000000000000000000057780
ESTAT D'ELABORACIÓ: Definitiu
REFERÈNCIES
EXPEDIENTS: C1300-0451/2025
REGISTRE D'ENTRADA: 0835-2025 - 14/10/2025 18:05
SIGNATURES
NÚRIA SEGUÉS DAINA: 14/10/2025 18:01
CONSELL GENERAL (SIGNATURA): 14/10/2025 18:05

Gràfic 4. Evolució de la xifra de delictes imputats als detinguts per títol del Codi Penal

Delictes	2020	2021	2022	2023	2024	Variació 2023/2024
Vida humana independent	3	3	2	1	5	400,0%
Integritat física i moral	136	134	164	140	111	-20,7%
Omissió de socors	0	1	0	0	0	-
Llibertat	38	39	44	37	33	-10,8%
Llibertat sexual	20	17	14	15	21	40,0%
Relacions familiars	0	0	0	1	0	-100,0%
Honor	45	55	58	43	28	-34,9%
Intimitat inviolabilitat domicili	21	8	9	6	5	-16,7%
Patrimoni	48	36	50	47	82	74,5%
Ordre socioeconòmic	20	33	24	34	24	-29,4%
Drets dels treballadors	1	0	0	2	0	-100,0%
Seguretat col·lectiva	420	476	574	477	386	-19,1%
Salut pública	117	116	192	266	305	14,7%
Medi Ambient	2	0	0	1	0	-100,0%
Constitució	4	2	2	0	1	-
Ordre públic	9	15	18	10	4	-60,0%
Funció pública	88	81	84	86	62	-27,9%
Administració de Justicia	52	64	51	40	41	2,5%
Seguretat en el tràfic jurídic	26	39	54	61	58	-4,9%
Total	**1.050**	**1.119**	**1.340**	**1.267**	**1.166**	**-8,0%**

Font: Dades del Departament de Policia, tractades pel Departament d'Estadística, NP_A065_20250605

Taula 1. Tipus de situació de risc detectada entre els menors d'edat (dels casos nous oberts durant l'any)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Negligència en la cura i atenció	151	130	151	112	120	124	132
Incapacitat parental				50	40	49	43
Adolescent en risc	46	49	46	41	36	49	56
Violència domèstica						6	13
Violència de gènere	31	31	31	24	29	26	21
Maltractament físic	17	18	17	10	20	10	20
Conflicte greu entre progenitors				10	16	20	31
Maltractament psicològic				10	15	10	9
Abús sexual	22	23	22	1	7		
Violència filioparental				2	2		1
Altres	8	8	8	3	8	12	13
Total	275	259	275	263	293	306	339

Nota: A partir del 2020 es recull més detall de les situacions de risc detectades.
Font: Departament d'Estadística. Estadística dels mitjans de protecció a la infància. Any 2023. Dades de l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, tractades pel Departament d'Estadística per a la Nota de Premsa ref. NP-A050-20240429.

Font: Informe Observatori de la infància, any 2024, Unicef - Andorra Recerca + Innovació

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

Finalment, una altra dada significativa i esgarrifant és la que fa referència als abusos sexuals als menors d'edat. De l'informe de l'Observatori de la Infància d'UNICEF se'n desprèn que, l'any 2023, 10 menors d'entre 0 i 17 anys van ser víctimes de delictes contra la llibertat sexual. La taula 1 posa en evidència l'existència dels riscos detectats en qüestions sobre abús sexual als menors. En aquesta ocasió, i malauradament, a partir de l'any 2022 el departament de l'Àrea d'Atenció a la Infància i l'Adolescència no recull la informació seguint la mateixa metodologia, i desapareix l'abús sexual com a tipus de situació de risc.

No obstant això, les dades posen de manifest la importància de reforçar el marc legal andorrà per tal de donar major protecció als infants davant de les agressions sexuals.

Per tot l'exposat, aquesta reforma situa la llibertat i la seguretat sexual al centre de la protecció penal, reforça la tutela dels col·lectius més vulnerables –especialment els infants i els adolescents- i dona compliment als compromisos internacionals d'Andorra en matèria de drets humans i igualtat de gènere.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

1. Proposició de modificació de la llei qualificada del Codi Penal

El text que proposem modifica el títol VII relatiu als delictes contra la llibertat sexual de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal, concretament els articles del capítol primer, addiciona un segon capítol relatiu a les agressions sexuals als menors d'edat, i finalment inclou canvis respecte als delictes relatius a la prostitució.

La proposició de de modificació la llei s'estructura al voltant de les següents propostes principals.

L'article 1 modifica l'article 144 de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal, en que es redefineix el consentiment sexual, establint de manera expressa que només hi ha consentiment quan la voluntat és manifestada de manera lliure, informada i expressa, i que aquest pot ser revocat en qualsevol moment. Així mateix, es deixa clar que l'absència de violència física o d'oposició activa no pot ser interpretada com a consentiment, i tipifica com a no consentides les relacions en context de coacció, manipulació, dependència o abús de vulnerabilitat.

L'article 2 modifica l'article 145 relatiu a la pena de presó en cas d'agressió sexual constitutiva de violació.

L'article 3 modifica l'article 146 de la llei qualificada del Codi Penal relatiu a les agressions qualificades i es detalla el delicte relatiu a la difusió i gravació de les agressions sexuals.

L'article 4 de la proposició de llei modifica el capítol segon titulant-lo agressions sexuals a menors d'edat, i s'hi incorporen 3 articles per tal de reforçar la protecció dels menors. Es contempla la tipificació del delicte específic als menors d'edat i conseqüentment es reforça el marc penal, també desenvolupa les agressions qualificades i agreujants amb els menors d'edat.

L'article 5 de modificació de l'article 151 i l'article 6 de modificació de l'article 152 de la llei 9/2005, realitzen una adequació als delictes relatius a la prostitució, de tal manera que es reforça la persecució del proxenetisme i de l'explotació sexual de menors i s'incrementa la resposta penal quan les conductes son comeses en context de criminalitat organitzada o per persones que exerceixen autoritat parental o tutela.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

2. Memòria econòmica

D'acord amb la previsió de l'article 103 del Reglament del Consell, els documents que han d'acompanyar les proposicions de llei, són, per una banda, la memòria justificativa i econòmica, que justifiqui les modificacions que es proposen i faci una valoració del seu impacte previsible en els sectors productius i en la hisenda pública, així com la documentació i els antecedents necessaris perquè el Consell General s'hi pugui pronunciar.

Donant compliment a aquests requisits, cal remarcar que les modificacions introduïdes per aquesta proposició de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal, no suposen una càrrega econòmica que afecti els pressupostos generals de l'Estat ni la ciutadania.

3. Memòria de gènere

La integració de la perspectiva de gènere en l'aprovació de les polítiques públiques constitueix una obligació legal d'acord amb l'article 5 de la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació. Igualment, els articles 30 i 44 de la Llei 6/2022, del 31 de març, per a l'aplicació efectiva del principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats i a la no-discriminació entre dones i homes exigeixen que els projectes i proposicions de Llei prevegin l'impacte de gènere en les diferents disposicions normatives. De manera similar, el reglament del Consell General contempla en l'article 103 la necessitat d'incloure la perspectiva de gènere en les proposicions de Llei.

La proposició de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal té un impacte diferencial en clau de gènere, atès que les dades mostren que les víctimes de delictes d'agressió sexual son majoritàriament dones i nenes. Aquesta reforma, per tant, contribueix directament a reforçar la protecció dels drets fonamentals d'aquests col·lectius.

En primer lloc, la incorporació explícita del consentiment suposa un avenç rellevant per garantir la llibertat sexual de les dones, trencant amb la cultura de la violació que sovint ha interpretat el silenci com a consentiment tàcit.

En segon lloc, la reforma situa una especial atenció en la protecció dels menors d'edat, que també respon a una dimensió de gènere. Les nenes, i adolescents són de manera desproporcionada víctimes d'explotació i abusos sexual, de manera que l'augment de

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.

consentiment de 14 a 16 anys i la creació d'un capítol específic sobre agressions sexuals a menors reforcen la seva protecció davant dinàmiques de poder desiguals.

Finalment, la modificació dels delictes relatius a la prostitució contribueix a combatre formes d'explotació sexual que afecten de manera particular a les dones, sovint, en situació de vulneració econòmica.

Aquest document és una còpia autèntica del document electrònic original. Podeu comprovar la seva validesa a https://registre.consellgeneral.ad/Consellers/ValidarDocuments.aspx?csv=810c1ccc-beae-431c-abe2-d3c7acbd2453 emprant el codi segur de verificació.